

دانشگاه الزهرا

دانشکده علوم اجتماعی و اقتصادی

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد رشته توسعه اقتصادی و برنامه ریزی

عنوان :

بررسی اثرات نرخ ارز و سیاستهای ارزی در سیستم نرخ ارز چند گانه بر صادرات و واردات بخش

کشاورزی طی دوره ۵۹-۱۳۷۹

استاد راهنما: دکتر سید جواد پور مقیم

استاد مشاور: دکتر مهدی پدرام

دانشجو: شیوا شهم

تابستان ۱۳۸۱

پیشگفتار:

بخش کشاورزی در طول سالهای گذشته تنها بخشی بوده که ارزش افزوده آن در هر سال رشد مثبتی داشته است. حال آنکه ارزش افزوده سایر بخشها برخی اوقات رشد منفی داشته است. بخش -- کشاورزی دارای ماهیتی خاص بوده و ارزیابی تقریبا کمتری نسبت به سایر بخشها داشته و توانسته نقش مهمی در جلوگیری از تعمیق رکود اقتصادی ایفا کند.

کاهش نرخ ارز، باعث صادرات کالاهای کشاورزی میگردد و بازدهی واقعی صادرات کشاورزی در مقایسه با کالاهای داخلی را کاهش می دهد.

قیمت گذاری درست و مناسب (با کمک تضعیف پول ملی) برای کالاهای اساسی، باعث می شود که حجم تولیدات و عرضه محصولات کشاورزی گسترش یافته و از این طریق به رشد بخش کشاورزی و تولیدات آن منجر می شود.

در صورت توجه به بخش کشاورزی, نه تنها می توان در بسیاری از کالاهای استراتژیک به خود کفایی رسید, بلکه با صادر کردن محصولات مازاد, مجدداً می توان نقش تامین کنندگی از کشور را از این طریق فراهم کرد.

نتایج حاصل از این تحقیق نشان می دهد که عامل مهم در صادرات محصولات کشاورزی ایران درآمد و شاخص هزینه زندگی در کشورهای وارد کننده است. اعمال سیاست ترجیحی - رقابتی پیمان سپاری ارزی و نرخ ارز در بازار آزاد از جمله سیاستهای ارزی و تجاری تاثیر گذار بر صادرات کشاورزی هستند. اعمال نرخ ترجیحی و سیستم های چند نرخ از جمله سیاستهای ارزی و تجاری تاثیر گذار بر صادرات کشاورزی هستند. اعمال نرخ ترجیحی و سیستم های چند نرخ اثر معنی داری بر رشد صادرات بخش کشاورزی ندارد.

فهرست مطالب

فصل اول: کلیات

۱-۱- مقدمه

۱-۲- تعریف مساله و بیان تحقیق

۱-۳- ضرورت انجام تحقیق

۱-۴- اهداف تحقیق

۱-۵- فرضیات تحقیق

۱-۶- روش تحقیق

۱-۷- داده ها و اطلاعات مورد استفاده در تحقیق

۱-۷-۱- داده ها و اطلاعات کالایی

۱-۷-۲- داده ها و اطلاعات مربوط به بخش کشاورزی

۱-۷-۳- داده ها و اطلاعات کلان اقتصادی

۱-۸- اختلاف آماری

فصل دوم: مبانی تئوریک

۱-۲-مقدمه

۲-۲-مفهوم ارز

۳-۲-اصول تعیین نرخ ارز

۴-۲-عوامل تعیین کننده نرخ ارز

۱-۴-۲-وقایع و رویدادها و سیاستهای اقتصادی سایر کشورها

۲-۴-۲-دخالت‌های دولت

۳-۴-۲-تغییرات بهره وری

۴-۴-۲-درآمد واقعی

۵-۴-۲-سیاستهای پولی

۶-۴-۲-نرخ بهره وری و نقل و انتقالات سرمایه

۷-۴-۲-سیاستهای مالی دولت

۸-۴-۲-سیاستهای ارزی و تجاری

۵-۲-انواع نظامهای ارزی

۶-۲-سیاستهای تجاری

۱-۶-۲-سیاستهای تعرفه ای

۲-۶-۲-سیاستهای غیر تعرفه ای

۷-۲-تاثیر سیاستهای ارزی و تجار بر متغیر های بخش کشاورزی

۱-۷-۲-تجارت

۱-۱-۷-۲-صادرات

۲-۱-۷-۲-واردات

۳-۱-۷-۲-کالاهای غیر مبادله ای

۴-۲-۷-۲-تراز پرداختها

۲-۷-۲-تولید

۲-۷-۲-۱-قیمت نهاده ها

۲-۷-۲-۲-هزینه تولید

۲-۷-۲-۳-سطح تکنولوژی

۲-۷-۲-۴-رشد بخش کشاورزی

۲-۷-۲-۵-الگوی کشت و عملکرد

فصل سوم: مروری بر پیشینه تحقیق

۳-۱-مقدمه

۳-۲-مطالعات خارجی

۳-۳-مطالعات داخلی

فصل چهارم: سیاستهای ارزی و تجاری

۴-۱-مقدمه

۴-۲-سیاستهای ارزی

۴-۲-۱-دوره قبل از انقلاب اسلامی

۴-۲-۲-دوره بعد از انقلاب اسلامی

۴-۳-سیاستهای تجاری

۴-۳-۱-دوره قبل از تصویب انحصار تجارت خارجی

۴-۳-۲-دوره قبل از تصویب انحصار تجارت خارجی تا سال ۱۲۶۳

۴-۳-۳-دوره پس از سال ۱۳۶۳

۴-۴-موانع تعرفه ای و غیر تعرفه ای در مورد محصولات کشاورزی در ایران

۴-۴-۱-واردات

فصل پنجم: جایگاه بخش کشاورزی در اقتصاد ایران

۱-۵- جایگاه بخش کشاورزی در اقتصاد ایران

۲-۵- تولید

۳-۵- ترکیب هزینه های جاری و عمرانی دولت در کل اقتصاد در بخش کشاورزی

۴-۵- تولید ناخالص داخلی (ارزش افزوده)

۵-۵- تجارت خارجی

۱-۵-۵- واردات و ترکیب آن

۲-۵-۵- صادرات غیر نفتی و ترکیب آن

۳-۵-۵- مجموع تجارت خارجی

۶-۵- مطالعه تطبیقی جایگاه بخش کشاورزی با الگوهای نظری توسعه در اقتصاد ایران

۷-۵- سهم محصولات کشاورزی مورد مطالعه در بازرگانی خارجی ایران

۸-۵- بررسی روند قیمت داخلی و جهانی محصولات بخش کشاورزی ایران

۹-۵- ضریب انحراف تجاری در بخش کشاورزی ایران

۱۰-۵- رابطه مبادله بخش کشاورزی

۱۱-۵- پارامتر انتقال

۱۲-۵- الگوی کشت

فصل ششم: روش تحقیق

۱-۶- ضرایب حمایت

۱-۱-۶- ضرایب انحراف تجاری

۲-۱-۶- رهیافت کالاهای مبادله ای و غیر مبادله ای

۳-۱-۶- ضریب حمایت از بخش کشاورزی

۴-۱-۶- رابطه مبادله بازرگانی

۵-۱-۶- پارامتر انتقال

۲-۶- روشهای اقتصادسنجی

فصل هفتم: تجزیه و تحلیل یافته های مدل

۱-۷- مقدمه

۲-۷- صادرات بخش کشاورزی

۳-۷- واردات بخش کشاورزی

نتیجه گیری

پیوست